

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Övernaturliga väsen,

Tur och otur,

Lekar m.m.

31 sid.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **5663**

Landskap: **Skåne** Upptecknat av: **Lage Nilsson**
 Härad: **Västra Göinge** Adress: **Gårdby**
 Socken: **Röke** Berättat av: **Elof Månsson**
 Uppteckningsår: **1938** Född år **-64** i **Röke sn**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

Innehållsförteckning.

1 - 2

sid.

Meddelarupplysningar	1
Bäckamannen (som en häst i säden, tjära på dörrarna!)	2
Gäst lyser hem (även lass vältes på ifrågavarande plats)	3
Mjölkhare (skjutes av jägare)	4
Hustrun följer på väg vid resa - tur. Otur (möta hora m.m.)	5
Inte rygga vagnen före resa	6
Kärna smör skärtorsdagsmorgon i bäck	8
Påskan (se solen hurra, äta ägg, stenkaketisdag)	9
Väva vadmal (lek)	10
Pantlek (giftas)	11
Asa kärnan, pantlek	13
Sitta mellan stolar (en pantlek eller överraskning)	15
Olika lekar. Dragkamp m.m. (Slå hallingar, tämja stutar, dra kattastrut, dra handske)	16
Markus och Lukas (lek)	17
Leken "steka sill"	18
"Putta ögat på skomakaren"	19

forts.!

ACC. N:R. **5663**

Landskap: **Skåne** Upptecknat av: **Lage Nilsson**
 Härad: **Västra Göinge** Adress: **Gårdby**
 Socken: **Röke** Berättat av: **Elof Månsson**
 Uppteckningsår: **1938** Född år **-64** i **Röke sn**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

Innehållsförteckning.

2

	sid.
Styrkeprov och lek i lyftning (lyfta på raka hasar, lyfta på knuta)	20
Sko Blacka (lek)	21
Lekar (slänga rumpan, väga salt, stampa bönor, vattna gåsen)	22
Lekar (springa änkeleken, räkna till leka gömme, ramsor när man gissar nötter)	23
Bollekar (leka hopaboll, "var och en friar sin söter", leka Per i hålan)	24
Tjänstpojkes lön (de första läderskorna)	25
Stutar (inkörning och försäljning)	26
Barkbröd m.m. (bröd av bark, potatis och linknopp)	27
Gamla täckdiken	28
Torvupptagning	29

ACC. N.R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elov Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Meddelarupplysningar.

Meddel. som är halvbror med Asserina Bengtson o
Johannes Nilsen d. ä i Hæstorp (jfr sid. 27!) har
växt upp under ungef. samma förhållanden som de-
sa d. v. 2. i fattigdom o han kom tidigt ut sin hön-
der i tjänst. Först som vagnpojke och sedan som
dräng. Han har haft tjänst dels i Röke samt
även något i grannförsam. Odeljunga (jfr
uppl. sid. 28!)

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Bäckamannen.

Johanna kom utöfver: "J får ud, för en häst
 är kommen i säden här." Det var en kväll i
 mörkningen. Där var en häst; han lik-
 nade Elof Anderssons häst. Men så var
 det någon som kom att nämna Jesu
 namn, o då försvann han. Syndes inte
 mer. → Bäckamannen gick mycke där.
 På varehuru dör hade de för den skull
 tjärfläcken på dörrarna, på stuldörrar-
 na; så kunde inte bäckamannen gå in.
 Han gick väl in annars. ~ Det var i
 Hvedshult by.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Gäst lyser hem.

Det var en som gick förbi Ljus Båda, en äker här där fick han se ett ljus. Sade: "Om du lyser mej så hem, så skall jag bjuda på dej." De gingo ö han lygte. När de var hemkomna sade han: "Nu skall du ha tack för du har lyst mig. Nu kan du gå till ditt!" På grund av detta blev mannen gift ö han dog också av den sjukdomen ha fick då. Han låg gift i en por där ö dog sedan.

För en annan väntes en kvinn luss på denna samma plats. Det där emot hände mitt på ljusa dagen.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Mjölkhare.

En kvinna här ansågs för att ha mjölkhare.
En jägare, Jon Troedson, meddel: 2 svärfar
skilde om att han hade skjutit på mjölkhare.
Men. Hade skjutit på en hare ö den dack (d. v.
s. haren ramade, som om han varit skjuten).

Men när han kom fram så låg där endast
ett par svedda furvedickor, sådana här som
man hade all lända eld i episen med.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elob Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år - 64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Mustun följer på väg vid resa - hur. Olur.

När Jöns Bengtson i Slättby skulle köra till Åby ö till
Spången ö andra ställen med bräder, så skulle hans
kärning alltid följa honom det första halva fjärdings-
vägen. Men gick på den ena sidan av lasset ö han
på den andra. Jag tror visst inte de snickade till var-
andra. Men skulle göra det för att det skulle bli bättre
för ö han skulle få några br.

Vär de skulle någonsin ö de mötte en hora som
de såg om den som hade ett vackert barn, ö hon hade
ett krus att bära i handen, så skulle de få olur.

För om elen sprang över vägen - olur.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Uppptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Upppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Jale rygga vagnen före resa.

1-2

En bonde i Slättsjö hade så otäckt med gammal vidskepel-
se för sig. Jag tjänade i Slättsjö då o vi skulle köra en re-
sa till Spång. Hit tog det två dagar. Jag hade legat i Bleke-
måsa övers rullen o den där bonden hade legat i ett
annat logi, som låg närmare Spång, o som jag körde
förbi, när jag for mot Spång på morgonen. På det
stället stod det många vagnar, för det var många
som legat där. När jag såg Paul Elssons vagn bland
dem - den där bonden från Slättsjö hette Paul Els-
son - så ville jag vänta honom för att vi skulle få säu-
skap fram. Hans vagn stod inne bland de andra,
o han hade inte kunnat komma iväg förrän en
del av de andra hade kört, om jag inte hade "ryggat"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

2

hans vagn. Under det än jag väntade på honom ryg-
 gade jag den emellertid så det var fridigt än
 köra, när han kom ut. Han blev så förfärligt
 galen, när han kom ut o såg än jag hade ryg-
 gat hans vagn, för han ansåg att nu skulle
 han då inte få någon tur med sin resa.
 Vi körde emellertid, o han fick utmärkt tur:
 han ridade både oxar o huss.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Kärra enör skärtorsdagsmorgon i bäck.
Sven-Pålsa kätting stod i en bäck i Slättby
invid vägen ö kärrade en skärtorsdags-
morgon; en gästgivar här kom ö sig det.
Hon bad att han inte skulle bula om
det, ni skulle hon skida opp en ost till
honom. Och det gjorde hon med. Men
han teg inte med det i alla fall. De är
döda nu båda två.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Påskan.

På påskmorgonen då skulle man opp ö ut på den högaste boken ö se hur solen luvrade. Det var min systers Tella ö jag. Vi såg solen luvra som ett rorkahjul.

Att äta ägg vid påsk har varit vanligt i allt meddelis minne. De skulle äta den till frukost annandags morgon.

På tisdagen i påskveckan ~ Skenake-tisdag - skulle man ha skenakos. Man tar kornmjöl ö vatten l. mjölk. Potatis användes inte. Lite salt hade man i.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Uppptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Våva vadmal (lek).
Så våva vi valmal,
så håvi i rumman
våva valmal
ö hå i rumman
ö låla hålet gå rätt.
Så spulla vi ludor;
sen våva vi ludor.
Spulla ludor
ö våva ludor
ö låla hålet gå rätt.
Kunde lekas både om jularna ö annars "då"
det var skillingar!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64; Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Pantlek (giftas).

1-2

Meddel. omtalade även en pantlek som använts under hans tid o som bestod i att de eller de skulle giftas som man sade. Den som skulle lösa sin pant o satt på en stol mitt i rummet fick själv välja vem den ville giftas med. Denna satte sig då på en annan stol, som stod med ryggen mot den första. Och så skulle det lysas för de två, och de som vor med blevo tillfrågade om det vore någon av dem, som förbjöde lysningen. Då finge alltså de som vor med i sällskapet säga om de förbjöd. Om någon av dem förbjöd lysningen, så fick den slå sig ner på stolen i stället för den som först välls, o det lyses nu på nytt, varvid lysningen ånyo

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

2
kunde förbjudas. Men sedan all del lyst utan all
del var någon som förbjöd, vigdes de båda som
sutto på stolarna o vigsel orden avslutades
med följande uppmaning: "På vänd dig nu
om o giv din äkta make en kyss." Brudpa-
ret vände sig mot varandra o kysses.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~ 64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Isa Kärnan, pallek.

1-2

Isa Kärnan. Alla föresna skulle sitta i en rad, ö alla pojkarna i en rad. Blev dömda att de skulle kysa flickorna; kysa varandra ö gå förbi varannan, samt därvid säga: "Hac-kare du, som inte fick!" Det var också för pojkarna. Flickorna skulle kysa pojkarna. Meddel. bestod i samråd med en annan pojk att han skulle ge en flicka som var mycket glad för pojkas. Velly, och som man av den anledningen gärna drev med "hela sin läpp" (d.v.s. att smuset han hade i munnen). Han tog smuset på tungspetsen ö hon släppte gärna sin munnen,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

2
 så han kypades med tungan i hennes mun ö hade
 övers smädet. Och Velly till att spöda ö skri-
 ka! Man frågade vad det var fadd. - "Han
 gav mig sin läpp." ropade hon till svar.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Pilla mellan stolar.

En flicka ö en pojk i ena rummet! Det övriga sällskapet,
i annat rum, byter namn. De två i första rummet sätter
sig på var sin stol, rätt nära varandra. De ha en putta
mellan sig ö sitta på ändarna av puttan. Nu säga de i-
från om att en pojk eller en flicka föi komma in ö de
nämna vilken. Som överraskning kommer den som har
det namnet de nämmt. De hade ju bytt namn. Han eller
hon som int väder blir inviterad att sitta ner emellan
borden ö påger. När hon sätter sig lätta de på röven,
ö hon sätter sig på puttan på golvet.

Denna lek har meddel. varit med om
som ung, ö han kallas den föi "frua på rav-
ri".

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Olika lekar. Dragkamp m. m.

"Plå hallingar" vighetslek på annan ort kallad "hjulw".

"Tämla skutar". Man hade en yd. Bunden om benen nere vid ankarna. Två stod sedan mitt emot varandra:

"Gå du till stul!" sträck den ene. "Gå du därj",
 parerade den andre. På försökte de rycken till var-
 andra. Av slutarna var den vänstra till mans-
 skulen ö den högre var från mans skulen [fémans
 ö frámans].

"Dra kallastul". Även då hade man en yd. Tog den
 under armarna ö bakom nackarna, ö drog två
 emot varandra.

"Dra handsker". Händerna över ö under varandras. Man
 drog från den understa ö lade överst. Räkna till tolv.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Markus och Lukas.

Då skrek den ene: "Markus!" Och den andre: "Lukas!" ~ "Åh du dej, annars får du en fili-dask!"
De båda personerna hade ögonen förbundna. De krö-
po ikring på golvet. Ropade för att böna var
de hade varandra ö skulle öka bli varandra
glöm att svepa till varandra med ena näven.
Lektes till åskådarnas nöje.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
 Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Leken "steka sill".

Orden till steka sill äro följande:

"Rädd som jag steker min sill, så vänder jag den om."

Två sitta mitt emot varandra på en bänk. En bänk utan något ryggstöd. Ständ fritt i rummet. De sitta med benen i kors, nära varandra. Till "rädd som jag steker min sill, så vänder jag den om" ges den ene den andre en sving i skallen, som denne skall på resa, annars åker människans i golvet. Kan han sitta kvar därtill, så är det hans tur att vända sill o man behöves knappast avbryta utan att någon ramlar från bänken.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

" Pulla ögat på skomakaren "

Två med baken mot varandra. En flaska på en stol.
En rätt lång stake som de hade mellan benen.
Den som står närmast flaskan, vänd mot flaskan; den
andre, vänd från, böjer sig framåt ö ser flaskan mellan
sina ö den andre 2 ben. Skall med staken pulla knut
flaskan. Men den andre skall hindra honom från
della.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Styrkeprov och lek i lyftning

"Lyfta på raka hasar": så kallas här vad som på annan ort benämnes t. ex. 'resa mast'.

"Lyfta på knäna" Trådeltagare. Den ene sitter på golvet - lektes som jullek inne - , den andre skall lyfta honom på sin arm. Den som sitter har benen uppdragna ö händerna knäppta framför sina knän. Den andre träder in ena armen under hans uppdragna knän och över hans armar som han - som beskrivits - har slagna om sina ben. Sen tar han i, ö lyfter honom, om han orkar. Lyfter upp honom ö slår ner honom i bordet i rummet, så det smäller.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Sko Blacka.

Användes i medeltida ungdom. - Att sitta på en stång. Stången låg mellan två stolar. Den låg på staken på stolarna. Eller också - inte så vanligt - låg stängen på en stol ö en bänk, ställd framför stolen. Det satt en på stolen. Benen i kors med benen utsträckt. En rull lång köpp i handen. Man skulle stöta i golvet med denna köpp. Varannan gång på varannan sida. Man skulle stöta 32 gånger i golvet. Och hela tiden skulle man sitta på stolen ö balansera.

ACC. N:R.

5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

L e k a r.

Slänga rumpan. Höl varandra i högra handen o
hurrade rund. Släppte o ramlade till på sin håll.
Väga rull. Med ryggar mot varandra; vägde upp
varandra.

Slampa benet. Med fötterna tillsammans. nära
varandra. Ryggarna bakåt. Man "hurrar" o slamp-
par.

Vadna gåsen. Alla i en lång rad: "Vadna, vadna gå-
sen, för räven e inte hemma; han är av i ett annat
land o vadnar sina ungar!" Råven skulle slå på
avstånd. Och så skulle han fara på o ta den efter-
sta av gåslingarna, om han kunde. Den som blev då
lagh, sen skulle han vara räv.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64; Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Lekar.

"Springa ämkelegen." - Ropade: "Jag frys för det
bagersta paret; en lilla var rida!"

Vid "lekka gömme" nämnade man: "tél, två, té,
ascha, léscha, lé. Ucka, pucker, domene
klocka. Hula, pärla, puff!" Den som då
blev på 'puff' han skulle stå.

När man "gäddade nötte": "Jag låg hos dig i
natt." - "Jag vätte dig på golvet." - "Hur
många gånger?" - Telle: "Vättes i en stubbe;
vill du bli min gubbe?" - "Hur många år?"
- Telle: "Vötter i faskan." - "Bränn vin på
flaskan." - "Hur många supar?" - Telle: "Vö-
der inna; jag vill bli din kvinna." - "Hur många år?"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Boll-lekar.

"Leka hopaboll". De lagarna voro 4. Två söta, två sura.
När den ene blev stukken så blev hans kamrat också sur.

"Var ö en friar sin söter". Här kunde man vara hur många deltagare som helst.

"Leka Per i hålan". Hålan mit i kretsen hette "bys brunn". De som hade hälsa, de skulle fria hålan i mitten. Ibland kunde de gå så att han kunde få den håla som skulle fria hålan i mitten.

Bulleken "var ö en friar sin söter" lekes så att var ö en som blir stukken blir sur ö den som lyckas sticka honom, blir sö. De andra drabbas inte av händelsen.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år - 64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Tjänstpojkes lön.

När meddel. var sju år var han ute hos andra förl. Han var hos en bonde för att vakta kreaturen över sommaren. Körde ut dem om morgnarna o kvällarna o hade dem inne mitt på dagen. Här var han naturligtvis för bara maten, men han fick lite kläder också. När han sedan var fjorton år och rups hade gått och läst hade han sin första årsplats o skulle då som lön för året ha en kordym kläder samt 3 kr i kontanter. Av någon som han hade att göra med hade han fått ett par läderstövlar vid sin konfirmation, annars så hade han tillhills inte ägt andra skor än träskor o på samma sätt med hans hustru; hon hade aldrig haft annat än träskor då hon fick ett par begagnade kläder, när

Skriv endast på denna sida som hon givit fram.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Stutar

7 Blåkyrö. Bonden köpte ett par stutar, som inte var tämjda. Man körde in dem tillsammans ö man satte dem alltså in i vid sidan av något vant djur. Vi satte dem t. ex. för en klös, ö så höll jag tömmarna ö han klösen, ö så fingo de kroka av det bästa de ville. Jag tämjde dem emellanåt under vårbetet ö sedan, då vårarbetet var över, då tog jag klammarna av dem ö körde dem sedan med dalk, ok. På hösten - eller närlare sagt på sommaren, vid city marknad - sålde han dem igen, ö sedan köpte han nya. Denne bonde brukade köpa ö handla mycket med stutar. Köpte ö sålde ö köpte nya igen.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64; Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

Barkbröd m. m.

Meddel:s mor i även hans Svärfar har ätit barkbröd. Hon var född omkr. 1820. Han var född lite förl 1826.

Potatis skall ha använts mycket till bröd. Det har meddelaren ätit själv sådant bröd som det var potatis i.

Meddel:s mor var född i Röke sn på Twa-torpet. Han är halvbror med Asserina Bengtsson. Meddel. alltså är halvbror med meddel. Asserina Bengtsson. De hade samma mor.

En annan meddel. - halvbror till Elof Månsson - har talat om bröd, som baktes av lin knopp.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

Gamla täckdiken.

För lade man inte annat än stakar i bottnen på täckdiken, ca 3 tum grova stakar. Man lade ner en 5-6 stakar ovanpå varandra. Sedan ris på despa. Man tog vilken sorts ris som helst: fusu eller björke eller en l. grane. Ungefär 7 tum tjockt med ris, som skulle hålla jorden ifrån stakarna.

När jag hjälpte hos Tiedra Johannes i Godeljunga, lade vi ner en stake vid vardera sidan i diket. Sedan spolar på en 7-8 tum s avstånd från varandra omdan några stakar ovanpå spolarna. Till att hålla dem kvar. Spolarna lågo antingen tvärs stakarna. Sedan lade han ris ovanpå.

ACC. N:R. 5663

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Elof Månsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

Torvupptagning.

Torv togs upp med spadar. Nu hade man torvgraven på där, så stark man ut en "bänk" där, o sedan fiske man lå nere i torvgraven o tvärstikka. Man kunde del öv-
ersla laget för musen. "Jag räcker knappt att ta musen", sade man. Sedan läsnade kvinnan torven på torvabäsa o rullade bort den. Bönderna skuro bara till husbehov. Man hade den att elda med. På-
dan här torv, som skars opp har inte varit använd här all stö i ladugårdarna med. Den torv som man har o haft att stö med den höra de bara opp o harva opp. Man använde just ingen torvstör all stö med förr.
Man hörlade däremot ljung på mossar som inte var odlade o hade ljung all stö med.

Skriv endast på denna sida!